

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ל' ניסן תשפ"ב | דף היומי בבלי: יבמות נה
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן י"ז עד סעיף ג'.
מוסר: חפץ חיים - כלל ט' אות ג' עד אות ה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הבטחון פרק ג' 'וטרדת הנפש להקדים' עד 'והעלה אשר בעבורה חייב הבורא'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

איך יידעו שהמשיח הגיע? – המכתב הנדיר של בעל הילשם' | ניס העקידה' של רבי ישראל יצחק פומרנץ | 'הסבא' נעמד ליד החלון וצעק: "יעקב יצחק, אל תפחד!" | 2391

על דא ועל הא

מה למדתי מהמאבק בסלמונלה במוצרי 'שטראוס'?

Avshalom SassoniFlash90

איך בכלל גילתה 'שטראוס' את החיידק במוצרי השוקולד, ולמה היא בכלל הלכה לבדוק אם הוא קיים שם

כל המוצרים להשמדה. המפעל הושבת, כל המכונות והמכשירים עוברים חיטוי קפדני, ורק לאחר שיסתיים התחקיר ויתבצעו בדיקות רבות לוודא שכבר אין שום נוכחות של החיידק ואפילו לא זכר לכך שהוא היה במפעל אי פעם, יחודש הייצור והחברה תשוב לשווק את הסחורה שלה בחנויות. עד כאן לא חידשתי לכם דבר. המידע כולו נמצא בכל כלי התקשורת, חברת שטראוס עצמה מוציאה הודעות מסודרות עם עדכונים מפורטים לעיתונות, משרד הבריאות מוציא גם הוא הודעות באופן סדיר, וכלי התקשורת חוגגים על הפרשה שעוזרת להם להפחיד קצת את הציבור, מה שכמובן מעלה את הרייטינג ומשרת אותם היטב.

מאיפה הכל התחיל

בואו נעצור רגע, ונחזור לנקודת ההתחלה. איך התגלה חיידק הסלמונלה במשטח הייצור של מפעל שטראוס-עלית? נו, כבר אמרנו. בבדיקה שגרתית!

אליעזר (לייזר) רוט

מדינת ישראל כמרקחה. כל מוצרי השוקולד של חברת שטראוס-עלית, מורדים ממדפי החנויות. ארטיקים, גלידות, חטיפי שוקולד כאלו ואחרים, כולם יורדים להם מהמדפים, נארזים בחזרה בקרטונים ועולים על המשאיות, בדרך להשמדתם.

מה קרה?

סלמונלה! זה מה שקרה.

מתברר שבבדיקה שגרתית שעשתה החברה, נמצאו עדויות לנוכחות של חיידק הסלמונלה על אחד ממשטחי הייצור. נלקחו דגימות נוספות, נעשתה בדיקה מקיפה, ואכן אירע הדבר. יש סלמונלה במשטח הייצור.

בשלב זה נשלחו שליחים לכל רחבי הארץ, כדי לאסוף את המוצרים. החברה לקחה 270 מוצרים שיוצרו באותו משטח, וביצעה בדיקות. רק בשניים מהם התגלתה נוכחות של סלמונלה, כלומר, פחות מאחוז אחד מהמוצרים שנדגמו. ובכל זאת, בשטראוס לא לוקחים שום סיכון, ומחזירים את

מה זו בדיקה שגרתית?

ובכן, כל מפעל המייצר מזון במדינת ישראל, נדרש על פי תקנות משרד הבריאות לבצע בדיקות שגרתיות מחשש להימצאות סלמונלה. הדגימות נלקחות מכל מיני מקומות אסטרטגיים במפעל, באזורים שבהם יש היתכנות גבוהה להימצאות החיידק, בגלל מידת החום השוררת שם או סוג חומרי הגלם שבהם נעשה שימוש בחלק זה של פס הייצור.

הדגימות נלקחות למעבדה, שם הן נבדקות ובתוך כמה ימים חוזרת התשובה.

דגימות אלו נעשות בתדירות גבוהה, ויש מעבדות במדינת ישראל שכל תכליתן ומטרתן היא בבדיקת הימצאות חיידקי סלמונלה בכל אחד ממפעלי ייצור המזון במדינה. רשת שלמה של דוגמים ושליחים עוסקת באופן תמידי במתן שירות הבדיקות הללו לחברות השונות. מדובר בתעשייה של ממש.

וכל כך למה?

כי אנחנו חוששים מפני חיידק הסלמונלה, שעלול לגרום לבחילות ושלשולים, ובקרב אנשים שמערכת החיסון שלהם מוחלשת, הוא עלול לגרום לנזקים משמעותיים יותר.

מה זה אומר עלינו...

אחים יקרים. אולי כדאי שנפנים שגם אנחנו שטראוס... גם אצלנו יש כל מיני חיידקים שעלולים להיכנס בכל מיני מקומות. גם אנחנו צריכים לבצע בדיקות שגרתיות. על בסיס קבוע. גם כשהכל נראה בסדר, גם כשאנחנו מרגישים שההתנהגות שלנו היא למופת ושסדר היום שלנו ממש מתאים לאיך שצריך להיראות סדר יום של אדם במצבנו ובדרגתנו, אנחנו צריכים לבצע בדיקות. חשובן נפש.

חז"ל הקדושים כבר אמרו לנו "אם רואה אדם שייסורים באין עליו יפשפש במעשיו ואמרי לה ימשמש במעשיו".

רבינו הרמח"ל מבאר ב'מסילת ישרים', שהכוונה היא שאנחנו צריכים גם לבדוק אם כל המעשים שלנו אכן ראויים, ולאחר מכן לבדוק כל מעשה ומעשה בפני עצמו עד כמה הוא נעשה לשם שמים, האם הוא אכן מעשה כל כך טוב כמו שהוא נראה מלמעלה, או שיש מקום לשיפור משמעותי...

בואו נקפיד על בדיקות שגרה, אם כי חלילה נפספס את הבדיקה הנדרשת, לא נדע על כך שחיידק מסוכן מקנן בתוכנו, וכשנתפוס זאת, הוא כבר עלול להתפשט ולהגיע למקומות שמשם יהיה לנו קשה מאוד להחזיר אותו ולהשמיד אותו.

יהלומים מגדולי ישראל

"אם יקדים המשיח לבוא ביום אחד, דעו לכם כי רק לומדי התורה הביאו אותו, ולא שאר הבטלנים המסתובבים בחוצות במשך כל היום"

הגה"צ רבי שלמה ברעוודה זצ"ל, על ביאת המשיח

בקשה שלא להטרידו בהבלים כאלו...

"מדי פעם יוצאות שמועות שה'חפץ חיים' התגלה לצדיק פלוני, או שהרב שך הגיע ובישר על ביאת המשיח. אין הדבר אומר שהחלומות אינם אמתיים, יכול להיות שאכן המשיח הגיע, אלא שהוא עדיין לא התגלה. ואם לא התגלה נחשב הדבר כאילו לא בא.

עלינו לדעת, כי ביטול תורה מעכב את הגאולה! אם יקדים המשיח לבוא ביום אחד, דעו לכם, כי רק לומדי התורה הביאו אותו, ולא שאר הבטלנים המסתובבים בחוצות במשך כל היום. אנחנו חיים בדור שבו הבלבול שולט בכל, ואנשים מחשיבים דברים שאין צורך להחשיב אותם, ואינם מחשיבים את הדברים החשובים באמת. ישנן מצוות רבות שתופסות להן מקום ראשון במעלה, כמו 'ברכת החמה', אך יש לדעת כי ברכת התורה ותלמוד תורה חשובים יותר מכל דבר אחר! רק הם יביאו את גאולתנו השלמה!

(הגדה של פסח - דורש טוב)

בעל ה'לשם' זצ"ל, קיבל מבן דודו, שהיה רב בלונדון, מכתב שבו כתב לו כי הגיע משולח מארץ ישראל על מנת לקבל תרומות לשיבתו, והלה סיפר, כי בראש חודש אלול חלמו כמה וכמה מקובלים שבשנה זו יבוא המשיח.

בעל ה'לשם' החזיר לו תשובה באמצעות גלויה. בדרך כלל היה נוהג לכתוב מכתבים - מכתביו היו מכילים לא פחות מארבעה עמודים צפופים בכתב יד קטן, אך במקרה הזה הסתפק בגלויה שבה כתב באותיות גדולות: "קבלתי את מכתבך... ועל דבר השמועות של חולמי החלומות הללו, איני מתייחס לדברים כאלו, משום שיש לי מסורת איך תיראה ביאת משיח צדקנו. באופן פתאומי יתגלה, והגילוי יאיר כמו ברק שאין דומה לו, והאור הזה יתפשט בן רגע לכל העולם כולו - וכולם ידעו שהוא בא. גילוי המשיח אינו 'רשות היחיד' שמתגלה רק ליחידים שחלמו חלומות".

את הגלויה מסיים ה'לשם' במלים: "לשנה טובה תכתב ותחתם". ואני מניח שאילו היתה לו עוד שורה הוא היה מוסיף

תזכורת לנבחי דרשו

מבחן קנין ש"ס מס' 4: היום - יום ראשון ל' בניסן
מסכת ברכות ב. - מסכת יבמות מז: (840 דף)

מבחי קנין שביעית 7: יום שלישי ב' באייר
משנה פרק ז'. רמב"ם פרק ז' הלכה ז', ח', י"ג - כ"ב. פרק ו' הלכה א' - ב'.

מבחן קנין חכמה מס' 28: יום שלישי ב' באייר
ספר חובת הלבבות שער עבודת האלוקים פרק י'
עד שער הבטחון פרק ג' "והעלה אשר בעבורה חייב הבורא"

מבחי הדרה היומי בהלכה מס' 2: יום שלישי ב' באייר
משנה ברורה: סימן ח' סעיף י' עד סימן י"ד;
מוסר: חפץ חיים - הלכות לשון הרע כלל ב' אות ג' עד כלל ז' אות ט'

מבחן מסכם קנין תורה דף היומי מס' 7: יום שישי ה' באייר
מסכת מגילה יג. - מסכת יבמות מז:

הסיפור היומי

פני הקצין אדמו מזעם, והוא צעק: "אתה מפר פקודה! אינך בן חורין כאן בית הסוהר, עליך לעשות כל מה שפוקדים עליך!". אך אני בשלי: שבת היום! הקצין יצא למסדרון וקרא בקול: "בוריס!"

'נס העקידה' בכלא הרוסי

בהם הוא שהה בכלא הנורא: בחוץ השמש האירה בעוז, אך אורה בקושי חדר פנימה. למרות אווירת החולין מבית ומחוץ, הרי שבלבי הרגשתי את קדושת השבת. עמדתי בפינת החדר, שקוע בתפילת שחרית של שבת, ולפתע קול שקשוק מפתחות נשמע מן הפרוזדור. הדלת נפתחת ושוטרים חמושים עומדים בפתח: היי, ז'יד, בוא אתנו תיכף.

מוחי פעל בקדחתנות: האם זו חקירה? והלא ממנהגי המקום הוא שהחקירות מתנהלות רק בלילות. מה, למען ה', רוצים רשעים אלו מחיי. מצאתי עצמי בחדר ההנהלה של הכלא. הקצין, נינוח שלא כהרגלו, מפייס אותי: "אל תפחד, אין זו חקירה. אנו זקוקים לטביעת האצבעות שלך".

הוא לא ממתין שאעשה משהו. תיכף הוא מחזיק בכף ידי, מטבילה בדיו, ופוקד בקול מצוה: חתום שאכן זו טביעת האצבעות שלך. אני מתנצל ועונה לו: איני יכול! שבת היום ואסור לי לכתוב או לחתום. נכון אני לחתום על המסמכים היום בלילה או מחר בבוקר.

סיפר הגה"ח רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א: כשזקני הגה"ח רבי ישראל יצחק פומרנץ זצ"ל שהה במדינת רוסיה בתחילת מלחמת העולם השנייה, הוא ניסה לברוח משם אל מדינת ליטא, בכדי שיוכל לחיות במקום בו לא יצרו את צעדיו ברוחניות ויתאפשר לו לחיות חיים של תורה ומצוות. אולם נסיון הבריחה לא צלח, והוא נתפס ונכלא בכלא הרוסי הידוע לשמצה. בעת שהותו בכלא, היו אנשי הנ.ק.ו.ד. מוציאים אותו לחקירות שונות ומשונות, ומטרידים אותו כאותה הלכה שבידוע שעשו שונא ליעקב. על הסבל הנורא שחוהו זקני בין קירות הכלא, אין צורך להאריך. ניתן לשער את המצב החמור בו היו מצויים האסירים בכלל, והאסירים היהודים בפרט. שלטונות הכלא היו מתעמרים באסירים, ונוסף גם הוא על שונאינו, האסירים הגויים היו מציקים לאסירים יהודים. וכך הוא מצא את עצמו, יהודי בודד בין שבעים זאבים. היה מספר זקני על שהתרחש בבוקרו של אחד מימי השבת

מוזרה צונחת עלי. בראשי רוחשות מחשבות ממחשבות שונות: מאושר אני עלי אדמות, זכיתי להצטער ולהתייגר למען שבת המלכה. עמדתי במבחן למען שמירת השבת, והנה אני בצינוק, זהו אושר רוחני אמיתי.

הזמן חולף, אני על הרצפה, עקוד וכואב, מפעם לפעם צועק אלי החייל מהחרך שבדלת: המסכים אתה לחתום? ואני בקול צלול ובוטח משיבו: לא! חלפו השעות. נדמה היה להם שקישורי החולצה אינם חזקים דיים, והם החליטו לחזק אותם. כבר לא יכולתי להניע אבר. בקושי רב הצלחתי לנשום.

אט אט עזבוני כוחותיי. הניסיון הופך להיות קשה יותר. אך למרבה הפלא מוחי המשיך לעבוד במרץ. במחשבותי עלתה דמותו של רבי עקיבא. חז"ל מספרים שכאשר סרקו הרומאים את בשרו במסרקות של ברזל, שאלוהו תלמידיו: רבינו, עד כאן? ענה להם רבי עקיבא: כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה 'ואהבת את ה' אלוקיך... בכל נפשך', מתי יבוא פסוק זה לידי ואקיימנו... והיו המחשבות מתרוצצות במוחי: מה פשר שאלתם של התלמידים, הן השעה הייתה שעת שמד. הרומאים ביקשו להשכיח תורה מישראל, חלילה. ובעת כזאת חייב אדם למסור נפשו על קדושת שמו יתברך. גם תשובתו של רבי עקיבא אינה מובנת, וכיצד היא מתרצת את שאלתם?

ולפתע, אורו עיני. דברי חז"ל האירו לנגד עיני; כאשר ראו התלמידים את סבל רבם הקדוש, רבי עקיבא. כשהם ראו את הייסורים העצומים העוברים עליו, שאלוהו: רבי, עד כאן? אכן, חייב אתה למות על קידוש השם אך אפשר למות גם בלא צער. מדוע משמים נגזר עליך למסור את הנפש בייסורים כה עצומים? ענה להם רבי עקיבא ואמר: יודעים אתם, תלמידי, שכשם שיש רמ"ח איברים ושס"ה גידים בגוף האדם, כך יש גם רמ"ח איברים ושס"ה גידים בנשמה. כל ימי הייתי מצטער מתי אקיים את מצוות 'ואהבת... בכל נפשך' בכל רמ"ח איברי ושס"ה גידי. וכעת, בייסורים קשים אלה, זכיתי לחוש את אהבתי אליו יתברך בכל איברי וגידי.

ובאותו רגע הבליחה בי המחשבה: כן, גם לי נודמנה מיתה על קידוש השם, מיתה מתוך ייסורים. לפתע, פסק ליבי מלפעום וזרם דמי כמו האט מהלכו. מחשבה פילחה את ראשי כחץ חד, בעצם, שאלתי את עצמי בחרדה, מי פסק שמצווה עלי למסור את הנפש? מנין לך שהנ.ק.ו.ד. מתכוון להעביר אותך על דתך, הלא הם בסך הכל זקוקים לחתימתך, ואך במקרה הם דורשים ממך, שתחתום דווקא בשבת. להם חשוב לאכופך עליך למלא את הפקודה. זה כלל לא אכפת להם אם שבת היום או סתם יום של חול. ואילו קול אחר קורא בקרבי: זהו משטר קומוניסטי. משטר שהכריז במפורש מלחמה גלויה בה' ובתורתו.

כוחותיי הולכים ואוזלים. מחשבות שונות מתרוצצות בראשי. קול אחד קורא לי, חתום! ואחר זועק ממעמקי לבבי, אל תחתום! - לבי פועם בחוזקה. מי יודע אם עוד רגעים ספורים אהיה עדיין בעולם הזה... ומהחור שבדלת שוב מציצה עינו של השומר:

הקצין פוער זוג עינים תמהות: מה זאת אומרת? מה היא אותה שבת עליה אתה סח? הסברתי לו בשפה ברורה: יהודי אני! שומר תורה ומצוות. הקב"ה נתן לנו תורה ומצוות בהר סיני והוא שציווה עלינו לשמור את יום השבת. ביום זה אסור לנו לעשות כל מלאכה. לכן אחתום ברצון הלילה או מחר, אך לא עכשיו.

אל החדר נכנס חייל גבוה, בעל תווי פנים יהודיים. במילים ספורות הסביר לקצין לבוריס הלז אודות האגוז הקשה לפיצוח, היושב לפניו. החייל, שאכן היה יהודי, החל לדבר אלי באידיש: למה לך להתעקש? וכי אינך מכיר את הנ.ק.ו.ד. שנפש חיה שווה בעינייה כקליפת השום. כאן, בכלא, אין איסור לחלל שבת, בפרט שעל הפרת פקודה עלולים לדון אותך למוות, ואם באמת שומר מצוות אתה, ודאי שמעת כי פיקוח נפש דוחה שבת.

סירבתי לשמוע את דברי החייל ועניתי לו בתקיפות גלויה: אל תסית לדבר עבירה, חבל על דבריך. יהודי אני, ולא אחתום בשבת. הקצין הגוי לא הבין אמנם את דברי, אך טון דיבורי התקיף היה ברור לו די והותר. כעסו רק גבר, והוא החל להמטיר עלי צרות של קללות ואיומים. אך משראה כי סגנון זה אינו משפיע עלי, ניסה לשכנעני באופן אחר: אם תחתום - תשתחרר מהר יותר, וגם יהיו לך תנאי מאסר טובים יותר. תקבל ליטר חלב וגם ירקות כאוות נפשך, הכל אתן לך ובלבד שתחתום תיכף ומיד. אך ידי נשארו שלובות, אף לא קרבו אל העט.

הקצין קם ממקומו, והוא צועק עלי: אתה חותם? ואני משיבו ברוגע: לא! תשובתי השלווה הוציאה אותו משלוות רוחו, והוא פקד להוליך אותי לצינוק. תאים רבים לענישה יש בבית הסוהר. כל תא קרוי בשם צינוק. הצינוק הוא חדר זעיר וכולו עשוי בטון. אין בו חלון, רק דלת פלדה, המובילה אל הפרוזדור הארוך. בדלת חור קטן, דרכו מציץ השומר אל התא, לראות האם הכלוא בצינוק המחניק עודנו בין החיים...

הוכנסתי לצינוק בחבטות עזות. החייל חבט בי בחזקה בכל גופי. ואני כמובן, פרצתי בבכי. הקצין שליווה אותי אל הצינוק פקד: "הבא סמרטוט וסתום פיו של הבכייך". ואילו אני מלמלתי: לא אצעק יותר. אני מבטיח שלא אצעק. והקצין, כאילו נענה להפצרת, ובמקום סמרטוט העניק לי סטירות לחי מצלצלות. אני, את הבטחתי קיימתי. אמנם הדמעות זלגו כמים, אך שום הגה לא יצא מפי. והקצין עוד לא יכול היה להירגע: האם עכשיו תחתום? ואני בשלי: לא!

הקצין פוקד על החייל: קשור אותו! והוא תיכף שולף חולצה משונה: ארוכה עד לרצפה ושרווליה ארוכים במיוחד. החייל מלביש אותי בחולצה המוזרה ששרווליה נשרכים על הארץ, וכעבור רגע, הוא מפיל אותי ארצה, את ידי ורגלי הוא קושר אלה לאלה מאחורי גבי על ידי שולי החולצה והשרוולים הארוכים. בחזקה מרים אותי החייל אל על, משל שק תפוחי אדמה הוא מחזיק בידו, ומשליך אותי בזעם על רצפת הבטון הנוקשה. נשארת שוכב על בטני, עקוד כמו שור לשחיטה.

הקצין יוצא מהצינוק בזעם. הדלת נטרקת, ואילו אני, שלוה

המתנתי בדריכות. יושב ושוכב חליפות. עד שהייתי בטוח כי כבר יצאה השבת. ואז, הדהדה צעקתי בכל רחבי המסדרון: "הנה, אני כבר מוכן לחתום". כעבור דקות מספר, נשמע קול שקשוק מפתחות. הדלת נפתחת והקצין בפתח. אני שוכב על הארץ, מקופל כעקוד. הקצין קרב אלי, מתכופף כדי להתיר את הקישורים, ואז הוא קורא בתדהמה נוראה: "יהודי, מי פתח לך את החבל?! האלוקים שלכם תמיד עוזר לכם בשעת צרה..."

שתקתי. וכי מסוגל אני להסביר לו, לגוי הרשע, שיש אוזן הקשובה לתפילה מלב נשבר. בחצי הלילה חזרתי לחדרי, תא מספר מאה שלושים ואחת. השמועה אודות נס העקידה, שארע לי, עשתה כנפיים. הגויים הביטו עלי בתימהון ובהערצה. קשה היה להם להאמין למשמע אוזניהם, אך לדידי, הנס האמיתי היה עצם יכולתי להביט בעיני השטן ולומר: 'גירא בעיניך', לדעת שהשבת יקרה היא מכל מחיר, ונכונים אנו למסור נפש כדי לשמור עליה.

(גיליון 'ספיר ויהלום'; הובא בליקוטי שמואל)

התחתום כבר? כמה זמן תחשוב שתחזיק מעמד?
לא ענית. שפתי הצחיחות רוחשות: ריבונו של עולם, עוזר לי, איני מסוגל יותר, כוחותי אוזלים. אתה, השם יתברך, כל יכול, עוזר לי, שלא אגיע לידי חילול שבת. אני לוחש לעצמי את הפסוק: 'יוציאם מחושך וצלמות ומוסרותיהם ינתק' - והלא יאומן קורא: אני מרגיש שאני יכול לנענע את היד. אני מנסה שוב, והקישורים נפתחים. הרמתי יד אחת, לא יאומן, היד מתרוממת. הושטתי יד שניה, וגם היא נעה בחופשיות גמורה. עם שתי ידי החופשיות התרתי את רגלי מן הכבלים. מתחתתי את הרגלים הדואבות. התנשמתי עמוקות וחשתי כי כוחותי שבים אלי אט אט. כששמעתי את צעדי של השומר, חששתי שהוא יציץ ויראה כי השתחררתי, ולכן שכבתי על הקרקע כאילו אני עדיין קשור, אך תיכף שנתרחקו צעדי התיישבתי על הרצפה הנוקשה, נרגש עד עמקי נשמתי ונתתי שבח לה' יתברך אשר חולל לי נס מופלא שכזה.

הסיפור היומי

**בבוקרו של יו"ט ראשון כובד הגביר בעליה לתורה.
כשהגיעו ל'מי שברך' והשמש אמר: "בעבור שיתן
מתנה לבית המדרש" - הוסיף הגביר בחדות:
"בעבור שיתן ספסלים לבית המדרש"...**

הדבר היה פלא ממש, שכן אותו גביר לא ידע כלל שבית המדרש שופץ ולא הכיר כלל את המקום קודם לכן. הפלא ופלא! הקב"ה אומר לו לאדם: הסבור הנך שבגלל שאתה נמנע מלהשתדל יתר על המידה לא יהיו לך ספסלים?! הבה ואראה לך שלא זו בלבד שלא תפסיד, עוד תקבלם בדרך של כבוד וללא צורך להלחם ולהסתכסך עם הגבאים. ומעל הכל, הלא תזכה לקרבת אלוקים עצומה בעבור כך, עד שתתפעל מאותה קרבת אלוקים יותר משתתפעל מהספסלים עצמם! סיפר לי יהודי שנה אחת בעת שאיבת מים שלנו בערבי חג הפסח, שזו השנה הראשונה שלא עסק כלל בלקיחת קמחא דפסחא, ואע"פ שהוא נצרך גדול ומשיא את צאצאיו, כך שבוודאי רצון ה' שיקבל קמחא דפסחא, עם כל זה הבין שאין רצון ה' שישתדל בדבר בטלפונים וכדו', אלא מה שיצטרך לקבל יקבל.

הוסיף היהודי ואמר לי עם דמעות בעיניו: "השנה קיבלתי יותר מכפול מכל שנה..."
לא מפני שהוא עדין נפש מטבעו לא השתדל בדבר, אלא מפני שלמד והתחזק באמונה ובטחון. הסבור אתה שאם לא תבקש, זה לא יגיע אליך?! ההיפך הוא הנכון!

(הבינני ואלמדה')

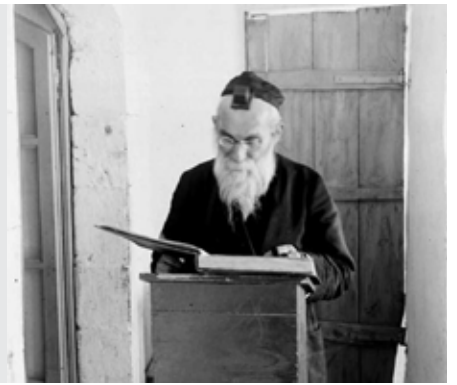
שח הגה"ח רבי שמעון שפיצר שליט"א:

סיפר לי יהודי מעשה שהתרחש בבית המדרש של קהילתנו: היה זה לאחר שיפוץ כללי שעשו בבית המדרש, ורק את הספסלים השאירו כבתחילה, מתנדנדים ובלויים. התעורר הוא לפעול למען החלפת הספסלים, אך כשהגיע לדבר על כך עם הגבאים, דחוהו על הסף, בהצטדקם לאמור שצריך לשם כך ששת אלפים דולר, ואין סכום זה נמצא כעת בקופת בית המדרש.

ברגע הראשון חלפה לו מחשבה במוחו שעליו ללחוץ אותם אל הקיר, כדי שיוכרחו להתאמץ ולהשיג את הסכום הדרוש למען החלפת הספסלים, אך מיד דחה את המחשבה, וכה אמר: 'למה לי לבטוח באנשים בשר ודם? הלא אני יכול לבטוח בהקב"ה שהוא חזק מכל חזק...'

מספר היהודי: היה זה לפני חג הפסח, ולקראת הפסח הגיע גביר אחד לשבות בבית אחד סמוך לבית מדרשנו, והגיע להתפלל בבית מדרשנו. בבוקרו של יו"ט ראשון הוא כובד בעליה לתורה, וכשהגיע למי שברך, והשמש אמר "בעבור שיתן מתנה לבית המדרש..." - הוסיף הגביר בחדות: "בעבור שיתן ספסלים לבית המדרש".

'הסבא' היה נעמד ליד החלון וצועק בקול: "יעקב יצחק, אל תפחד! אל תפחד!"

'המסכת' של ימי ספירת העומר

שנאנק מייסוריו. הסבא, מבלי שידע מיהו החולה, נעמד על רגליו ופתח בתפילה מעומק הלב לרפואתו של החולה. איזו אהבה היתה לו לבני אדם, הלואי ותהיה לנו מעט מכך.

סיפר הגאון רבי יצחק הוטנר זצוק"ל, שבימי לימודיו בסלבודקא, פעם אחת דיבר אליו הסבא בחריפות. היתה לכך סיבה, אך הוא קיבל זאת מאוד קשה והחליט לעזוב את סלבודקא. כאשר יצא מהישיבה, עבר דרך ביתו של הסבא. הבחינה בו הרבנית ואמרה לו: יצחק'ל, יודע אתה כמה דמעות שופך הסבא עבורך? בכל יום הוא עומד שעות ומתפלל להצלחתך. שמע רבי יצחק והבין שנאמנים פצעי אוהב, וחזר לישיבה.

אחד התלמידים שיצא בשליחותו לייסד ישיבה, אמר לו הסבא: ראה נא בני כי זקנתי, ואין בי כוח לעמוד על רגליי, שעות רבות עמדתי על רגליי בתפילה לבורא עולם להצלחת תלמידיי, עד שתש כוחי, ובגלל כך כיום אין בי כוח לעמוד על הרגליים.

הוא היה אומר: לאהבת ישראל אפשר להגיע רק על ידי תפילה ובקשה מה' יתברך. ותפילה זאת מתקבלת מיד.

זכה הסבא ושם שמים התקדש על ידו, ורבים מתלמידיו האירו את העולם. כדוגמת הרב רודרמן והרב הוטנר שכבר הזכרנו, והגאונים הנודעים רבי אהרן קוטלר, רבי יעקב קמינצקי, רבי יחזקאל סרנא ועוד ועוד.

[יהיו נא דברים אלו לעילוי נשמת אבי מורי, הרה"ג ר' נחמן ב"ר זאב קהת משה ז"ל, שהיה איש פלאי, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה].

(מתוך שיעורו של הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א מלייקווד; גיליון 'השגחה פרטית')

בימים אלו של ספירת העומר, אנו מתאבלים על תלמידי רבי עקיבא שמתו במגיפה, כפי המסופר בגמרא (יבמות סב:): "שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מגבת עד אנטיפרס וכולן מתו בפרק אחד, מפני שלא נהגו כבוד זה בזה".

בנובהרדוק היו עסוקים בימים אלו במסכת 'הכבוד', הקדישו את סדרי לימוד המוסר ללימוד מעמיק בלנהוג כבוד זה בזה. הגאון הצדיק רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל הידוע בכינויו "הסבא מסלבודקא", לא היה כמוהו, אי אפשר לגעת בקצה גדלותו, והוא היה גדול מאוד ב'בין אדם לחברו', מכובד שמכבד את הבריות. אוהב כל אדם ומתמסר אליו.

מסופר: פעם אחת יצא בחור מתלמידיו להשתתף בשמחת נישואין שהתמשכה עד לשעה מאוחרת בלילה. כל אותה עת ישב ה'סבא' על מדרגות הבית והמתין לאותו תלמיד, כדי לתת לו הרגשה טובה.

סיפר הגאון רבי יעקב יצחק רודרמן זצ"ל, ראש ישיבת נר ישראל בבולטימור: היה זה בימי בחרותו, כאשר למד בישיבתו של הסבא. פעם תקף אותו חולי מעיים והיה צריך ללכת להתפנות בתדירות. באותם ימים היו צריכים לצאת מהבניין לשם כך, והוא, נער צעיר, היה מפחד מאוד. הסבא היה נעמד ליד החלון וצועק בקול: "יעקב יצחק אל תפחד, אל תפחד". והוא, לקולו המרגיע של הסבא, היה יוצא ונכנס, חוזר ושוב, שוב ושוב. אהה, איזו גדלות, איזו מסירות. אוהב ומכבד את הבריות.

פעם אחת הלך הסבא לרופא. בעודו ממתין להיכנס, שמע קול בכי וזעקה מחדר הרופא. היה זה החולה שנכנס מקודם לו,

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייו

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

האם עדיף שאשה תתפלל בבית מאשר בבית הכנסת?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

אמנם בזמננו, דעת הגר"ח קניבסקי (דרך שיחה ח"ב עמ' רפח), שכיון שנשים מדברות ברחוב [שלא כבזמן הגר"א], כבר אין טעם שלא ילכו לבית הכנסת, וא"כ אדרבה, טוב שילכו ובכך ידברו פחות לשון הרע.

עוד כתב באגרת הגר"א שם, שיש להתרגל לשבת יחידי, כי חטא לשון הרע חמור מכל העברות, והוא כנגד כל שלוש העברות החמורות, כמבואר בתוספתא (פאה פ"א ה"ב). וכל מצוותיו ותורותיו של אדם אינו מספיק למה שמוציא מפיו, וצריך לרדת לשאול על זה הרבה מאד, וא"א לשער גודל היסורין והצרות שסובל בשביל דיבור אחד.

היום מתחילים בלימוד כלל ז' מהלכות רכילות. לשון החפץ חיים' בתחילת סעיף א' הוא: "אין חילוק באיסור סיפור רכילות בין אם המספר איש או אשה...".

נידון מעניין מביאים לגבי כך בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו': באגרת הגר"א כתב, כי יותר טוב שאשה תתפלל בבית מאשר בבית הכנסת, כי א"א להינצל שם משמיעת לשון הרע וקנאה ודברים בטלים, וכ"ש בשבת ויו"ט שמתאספים לדבר, שעדיף שלא להתפלל כלל מאשר ללכת לביהכ"נ. וגם הבנות יותר טוב שלא ילכו לביהכ"נ, מפני שרואה בגדים ומתקנאת, ובאה ומספרת בבית, ומתוך זה באים ללשון הרע ושאר דברים.

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

מדוע לא ביקש הגאון רבי יוסף לים מהבריסקע'ר רב ברכה לילדים?

יבמות דף נה

עריכים יהיו הא כיצד

אבל הרב מבריסק זצ"ל דחק בו מאוד להתחתן איתה, ואכן הם התחתנו.

שמונה שנים הם היו נשואים ללא ילדים, לאחר מכן נולדו להם בן ובת.

פעם שאל הרב פינקוס את רבי יוסף: של מי המופת הזה? ענה לו רבי יוסף: 'זהו מופת שלי, מעולם לא ביקשתי ברכה מהרב מבריסק לזרע של קיימא, משום שהוא דחף אותי לשידוך הזה, ולא רציתי לצער אותו, שבגלל זה הוא חייב לברך אותי. כנראה - אמר רבי יוסף - שבזכות זה זכיתי לילדים'.

(דרשו הרה"ג ר' ישראל ליוש שליט"א)

הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל מספר את מה ששמע. מהגאון רבי יוסף לים זצ"ל שהיה מקורב לגדולי ישראל מהם החזון איש והבריסקע'ר רב שלמרות רצונו העז לזרע של קיימא, אצילותו קדמה, ודוקא בזכות כך זכה לילדים: במלחמת העולם השנייה ברח רבי יוסף עם ישיבת מיר, אך אשתו וילדיו נספו במלחמה.

לאחר שעבר את כל תלאות המלחמה, הגיע רב יוסף לאמריקה, ומשם לארץ ישראל. בהגיעו לארץ ישראל הציעו לו להינשא לאשה שהיתה נשואה קודם עשר שנים לאיש חשוב ולא היו להם ילדים עד שנפטר. רבי יוסף חשש להינשא לה, כי לא היו בידי עדויות ברורות שאשתו הראשונה אכן נספתה במלחמה,

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? dirshu@dirshu.co.il שלח מייל ל-

האם מותר לנשים לברך על מצות עשה שהזמן גרמא?

כיון שהאנשים מצווים על מצוה זו, ומחמת הציווי לאנשים, אף הן מקבלות שכר בקיימן את המצוה. (ועם זאת, גוי העושה מצוה שהצטוו עליה ישראל, למרות שגם הוא מקבל שכר על מעשהו, אינו רשאי לברך ולומר 'וציננו'). ולדעת המשנה ברורה, מצוה שקיומה על ידי נשים לא נזכר בגמרא, רצוי שלא תברכנה עליה.

[שו"ע יז, ב, ומשנ"ב ג-ד; ביאורים ומוספים דרשו, 2]

מצוות עשה ש'הזמן גרמא', דהיינו שקיומן תלוי בזמן מסוים - נשים פטורות מהן אף מדרבנן. חלק ממצוות אלו - כגון תקיעת שופר ולולב - נהגו הנשים לקיימן.

ונחלקו הפוסקים בקשר לברכה: לדעת השולחן ערוך, אסור לנשים לברך על מצוה שהזמן גרמא, כיון שאינן יכולות לומר 'וציננו', שהרי לא הצטוו על קיום מצוה זו. ולדעת הרמ"א, מותר להן לברך,

מדוע לא נהגו הנשים לקיים את מצות ציצית?

חייב לקשור בו את חוטי הציצית.

ומאחר והנשים לא נהגו לקיים מצוה זו, לבישת ציצית על ידי אשה היא מעשה של יוהרה. וזאת, אף בבגד המיוחד לאשה, שנעשו בו ארבע כנפות; ואילו בגד המיוחד לציצית, דהיינו 'טלית קטן' ו'טלית גדול', יש לאשה גם איסור ללבושו - "לא יִהְיֶה כְּלִי גִבֹר עַל אִשָּׁה".

[שו"ע יז, ב, ומשנ"ב ה; ביאורים ומוספים דרשו, 1]

מצות ציצית, היא מצוה ש'הזמן גרמא', כיון שאין חובתה אלא ביום, ולא בלילה, (ראה תקציר למחר). ולכן, נשים פטורות מקיום מצוה זו. ובניגוד למצוות אחרות שהזמן גרמא, לא נהגו הנשים לקיים את מצות ציצית, משום שאינה מצוה 'חיובית', אלא 'קיומית', דהיינו, שאין חובה מדאורייתא לקנות בגד בן ארבע כנפות כדי לקיים בו את המצוה, אלא שהקונה בגד כזה ולבושו,

מאיזה גיל מחנכים את הקטן לקיום מצות ציצית?

לדבר; והמנהג הנפוץ - לחנכו למצוה זו מגיל שלוש ואילך, גם אם אינו מקפיד כלל על נקיון בגדיו מבוץ ומעפר, וכדומה, והציצית עלולה להתלכלך.

וצריך שבגד הציצית יהיה בגודל כזה שניתן לכסות בו את ראשו של הקטן, ואת רוב גופו, בגובהו ובהיקפו.

[שו"ע יז, ג, ומשנ"ב ט; ביאורים ומוספים דרשו, 5-6; וראה שו"ע ח, ד, ומשנ"ב י, לז]

קטן היודע להתעטף בבגד הציצית, אביו חייב לחנכו במצות ציצית. והוסיף הרמ"א, דהיינו שיודע להתעטף באופן שיהיו שתי ציציות לפניו ושתי ציציות מאחוריו, שזוהי צורת קיום המצוה לכתחילה; וכן יודע לאחוז את הציציות בידו כפי שנהוג לאוחזן בשעת קריאת שמע של שחרית.

ויש שכתבו, שצריך לחנך קטן במצות ציצית משעה שיודע

* לדעת השולחן ערוך, בגד בן ארבע כנפות שלא ניתן לכסות בו את ראשו ורוב גופו של ילד ממוצע בן תשע, אינו חייב בציצית מדאורייתא. ויש מהאחרונים שכתבו, כי מדדו שיעור זה ומצאו, שאורך הבגד צריך להיות לפחות אמה וחצי. ורצוי שאורכו יהיה שתי אמות.

* לדעת הרמ"א, גם בגד שניתן לכסות בו את ראשו ורוב גופו של ילד בן תשע, אינו חייב בציצית מדאורייתא, אלא כאשר על פי הנוהג המקובל במקום, נער ממוצע בן שלוש עשרה אינו מתבייש לצאת באקראי לרחוב, כאשר הוא לבוש בבגד זה, בגין מידתו הקטנה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מדוע קוראים פסוקים מסוימים במגילה בקול רם?

המגילה, וכל שכן שחובה עליו להשגיח עליהם לבל יפריעו לאחרים לשמוע את הקריאה. ומסיבה זו, אין להביא לבית הכנסת ילדים קטנים שלא הגיעו לגיל חינוך, העלולים להרעיש ולהפריע לשמיעת המגילה.

מנהג קדום בישראל, להביא את הילדים והילדות שהגיעו לגיל 'חינוך' לבית הכנסת לקריאת המגילה, כדי לחנכם הן בשמיעת המגילה, והן בשמיעתה בציבור. ואף נוהגים שכל הציבור אומרים בקול רם כמה מפסוקי המגילה, 'איש יהודי', ועוד, כדי לשמר את עֲרֻנַת הילדים. וחובה על האב לדאוג לכך שילדיו יקשיבו היטב לקריאת

[שו"ע תרפט, ו, משנ"ב טז-יח, וביה"ל ד"ה מנהג]

הלוח היומי

ל' בניסן | רבינו חיים ב"ר יוסף ויטאל זצ"ל,
המהרח"ו, תלמיד האר"י זצ"ל, ב' שערי קדושה,
עץ הדעת טוב, דרך חיים, עץ חיים ועוד

בשנת תרע"ב, התחילו הפרעות הנוראות שבוצעו ע"י החיילים המוסלמים במרוקו נגד יהודי העיר פאס, פרעות אלו נקראו "התרתיל" (פוגרום-ביזה) ובמהלכם נרצחו עשרות מיהודי העיר הי"ד ורבים אחרים נפצעו, תוך כדי מעשי ביזה, שריפה וחורבן של בתי הכנסת וחלקים מהרובע היהודי, כאשר עשרות אלפי איש נסים על נפשם מהעיר ונותרים מספר שבועות ללא קורת גג. **יארצייט:**

- ד' אלפים תקק"א: רבינו יוסף ב"ר מאיר הלוי מיגאש זצ"ל, ב' הר"י מגאש, תלמיד הרי"ף זצ"ל.
- ש"פ: רבינו חיים ב"ר יוסף ויטאל זצ"ל, המהרח"ו, תלמיד האר"י זצ"ל, ב' שערי קדושה, עץ הדעת טוב, דרך חיים, עץ חיים ועוד.
- תע"ז: ר' אברהם ב"ר שאול ברוידא זצ"ל, מפפד"מ, ב' חדושי הלכות, מנחת כהן ועוד.
- תקכ"ט: ר' נתנאל ב"ר נפתלי צבי ווייל זצ"ל, ב' קרבן נתנאל, אב"ד קרלסרוה.
- תקל"ו: ר' יעקב ב"ר צבי הירש (חכם צבי) אשכנזי מעמדן זצ"ל, ב' היעב"ץ, שערי שמים, מור וקציעה, מגדל עוז, לחם שמים ועוד.
- תקע"ה: ר' נחום ב"ר יוסף סופר זצ"ל, ממערין-פולין.
- תקצ"ה: ר' יחיאל ב"ר יוסף סג"ל ניקאלויער זצ"ל, אב"ד אונסדורף וטרנצ'ין, ב' תורת יחזקאל.
- תרכ"ד: ר' יוסף ב"ר מאיר פיימער זצ"ל, אב"ד סלוצק, ב' שו"ת ודרשות וביא' לתורה ר"י מסלוצק. תלמיד הגר"ח מוולוז'ין זצ"ל.
- תרנ"ב: ר' יעקב יצחק ב"ר מנחם נחום טווערסקי זצ"ל, ממאקרוב.
- תרס"ו: ר' יעקב ב"ר אפרים תאומים זצ"ל, מקולומאיי.
- תרס"ט: ר' מאיר ב"ר שמואל פרנקל זצ"ל, מדאראג.

ט"ו לעומר

יארצייט רבינו חיים ב"ר יוסף ויטאל - מהרח"ו, גדול תלמידי האר"י

המספר לשון הרע, מזיק לעצמו!

כתב המהרח"ו: איך תספר לשון הרע על רעך הטוב ממך, וכמה קטגוריות מספרים רעתך ומזכירים עוונותיך לפני מי שאמר והיה העולם.

(שערי קדושה למהרח"ו החלק השני שער א)

נזהר שלא לדבר לשון הרע על הזולת ונזכור שבשעה שהאדם מדבר רע על הזולת, גם בשמים מדברים רע על המדבר

* תוכנית יומית מענייני דיומא

בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי

סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי

המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל

הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורי משניות על מסכת

שביעית לתוכנית קניין שביעית

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי

תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il